

Utdrag av jordbruksaktuellt.

Vägning av skörden - ett lyckat koncept

Att mäta spannmålsskörd endast med kubik kan ge onödiga förluster. Även om moderna skördetröskor är utrustade med skördemätning så finns det felmarginaler. En axelvåg kan därför vara en lönsam investering.

Vid Herrgården där äggproduktionen håller till är axelvågen installerad, i det här fallet inbyggd i en gjuten betongplatta. Bakom traktorn skymtar porten där traktorn backar in för att tömma lasten och där även vågsedeln hämtas ut. Foto: Björn Schubert

Våglant är ett varumärke för Direct Trading som drivs av Acekandeman. Han har närmare 30 års erfarenhet av vågsystem och har sedan 2012 riktat in sig på vågar till lantbruket genom företaget Våglant:s partner som bland annat tillverkar axel- och markvågar.

– Som vågleverantör vill jag vara bäst på det jag gör. Min tanke med axelvågarna är att de ska vara hållbara, enkla att använda och de ska ha ett bra pris, säger han.

Acek berättar att lantbruksvågar var en mycket liten marknad förr då lantbruken inte hade ekonomin till att köpa en våg.

– I dag finns fler större gårdar som har högre marginaler och då kan en våg vara en lönsam investering, säger han.

Axelvågen levereras till kunden som en byggsats. Det är viktigt att vågplatsen är plan och att på- och avkörning kan ske på jämn mark framför och bakom vågstationen. Köparen får avgöra hur denne vill lösa installationen av vågen, Våglant rekommenderar dock en gjuten betongplatta som är lätt att hålla ren.

Vikten för varje axel som passerar vågen kan antingen mätas när traktorn står still eller vid överfart, här kör man i regel över vågen i omkring fyra kilometer i timmen för att få exakta mätvärden.

Färdig för ingjutning

Vågstationen levereras med typgodkänd lastgivare, våginstrument och en skrivare. Vågarna kan anpassas efter behov och går att komplettera med flera funktioner om det behövs i framtiden. Den levereras klar för ingjutning med fabriksmonterade lastceller. Alla kopplingar är klara så det är bara att ansluta vågen till våginstrumentet och börja väga. Våginstrumentet kan också installeras på olika sätt, antingen i en kur eller i någon form av mätstation.

Enligt Våglant kan axelvågen hantera flera olika typer av fordon med axeltryck på högst 15 till 20 ton och maximalt 19 axlar per vägning. Vägning kan ske stillastående eller under färd med en maximal hastighet av upp till tio kilometer i timmen, rekommenderad hastighet är dock omkring fem kilometer i timmen för att uppnå hög exakthet. Felmarginalen vid vägning med Våglants axelvåg är mellan 50 och 100 kilo per fordon.

Så här ser våginstrument och skrivare ut som finns i anslutning till vågens mätstation.

I praktiken

För att visa en av Våglants vågar i praktiken besökte Jordbruksaktuellt tillsammans med Acke Kandeman släktgården Fogdegården i Hogstad utanför Mjölby. Gården ägs av familjen Stuesson som består av Bengt, Gustaf och Agnetha Stuesson. Familjen har ägt gården sedan 1981 och i deras ägo har flera olika verksamheter utvecklats, bland annat växtodling på omkring 400 hektar och äggproduktion med i dag omkring 64 000 höns. De har även en avelsbesättning bestående av Charolais och Red Angus, cirka 60 moderdjur.

Växtodlingen och äggproduktionen är förlagda på två olika men närbelägna gårdar, Fogdegården och Herrgården. Spannmålen som används till hönsfoder får inte lagras oskyddat på grund av risken för salmonella genom fågelspillning. Tanken var därför från början att torka och lagra spannmålen till hönsfodret i torksilos på Herrgården där äggproduktionen finns men efter att den gamla torken brann ner så bestämde man sig för att torka allt i en ny pelletsdriven varmluftstork på fogdegården och endast använda silos till lagring och blandning.

– Vi hade precis investerat i en ny spannmålshantering för att kunna förädla vår egen spannmål på gården. Men genom torkbranden fick vi investera ytterligare för att bygga upp vår varmluftstork, säger Bengt Stuesson.

På den här vågsedeln kan vågens noggrannhet ses tydligt, ett lastbillass på strax över 25 ton hade en felmarginal på endast 50 kilo.

Väger allt

Gårdens två silos har en kapacitet på totalt 1 600 ton, tillsammans med torken och spannmål som köps in utifrån hanteras årligen omkring 2 000 ton spannmål. Dessutom säljer gården höns gödsel. Därför är det viktigt att kunna väga varje lass noggrant och att vågen håller för de hundratals överfarterna årligen.

– Vi väger allt. Vi har skördemätning i vår skördetröska men där finns en viss osäkerhet. Så att skaffa en våg var ett naturligt steg. Sen är det också en långsiktig investering, säger Bengt Sturesson, som menar att noggrannhet är mycket viktigt i verksamheten.

Han berättar att de en eller ett par gånger per år brukar be lastbilschaufförer som kör spannmålsleveranser till eller från gården att väga lasset på en krönt våg vid en annan mätstation för att se så att deras våg går rätt.

Tidigare utgjorde utsädesproduktion en stor del av växtodlingen, vilket var mycket krävande då tröskan behövde rengöras grundligt för varje växtsort. I dag går allt vete och havre som odlas på gården in i hönsens foderstat, därför har utsädesproduktionen minskat.

Spannmålstorken är en torkanläggning från Tornum, som byggdes på Fogdegården 2016 efter att den gamla torken brunnit ner.

Den är byggd som ett slutet system där transportererna går in och ut genom stora taksjutsportar som öppnas och stängs automatiskt med hjälp av sändare i traktorhytterna. Även ljuset tänds med hjälp av sensorer, detta för att förarna ska slippa kliva ur traktorn. På så sätt vill man undvika att fåglar kommer in och kontaminerar spannmålen som ska användas till hönsfoder genom att portarna lämnas öppna.

På bilden syns från vänster Acke Kandeman, Våglant, Gustaf Stuesson, ägare till Fogdegården, Oskar Lindén en av de anställda på Fogdegården och Bengt Stuesson, ägare till Fogdegården. Gustaf och Bengt är mycket nöjda med vågens noggrannhet och hållbarhet.

Följt rekommendationer

Vågstation har byggts på Herrgården dit traktorer kommer med vagnar med torkad spannmål från Fogdegårdens torkanläggning. På Herrgården har man valt att följa Våglants rekommendationer med en gjuten betongplatta. Vågen är nedsänkt cirka trettio centimeter i betongplattan och axlarnas vikt vägs här vid en hastighet av omkring fyra kilometer i timmen.

– Vi torkade bara spannmålen i silo ett år, nu tycker vi att det är mycket smidigare att köra det genom torken även om det är en liten bit att åka. Vi hade kunnat bygga torken här också men det kan vara bra att skilja den från äggproduktionen ifall vi skulle få in någon smitta, säger Bengt.

Komplett anläggning

Vågstationen har anlagts i kombination med en mindre maskinhall där traktorerna kan åka över vågen och sedan backa in i hallen och tippa av spannmålen som transporteras till silos via skruvar. Efter tippning kör traktorerna över vågen igen för tomvågning vilket visar ett slutgiltigt resultat av vägningen.

Inuti maskinhallen finns en liten mätstation med våginstrument och skrivaren samt en sifvertavla som visar vikten av lasten på vågen. Efter vägning skrivs en vågsedel ut för det invägda lasset.

Bengt och Gustav är nöjda med vågen som är en liten men viktig del i gårdens verksamhet.

– När vi gjorde investeringen i torksilos så behövde vi ha en våg för att anläggningen skulle bli komplett, anläggningen är inte komplett utan vågen, säger Bengt.

Björn Schubert
bjorn.s@ja.se

